

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

29 серпня 2005 року

№24 (2718)

ВІТАЛЬНІ ТЕЛЕГРАМИ ВІД ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

*Ректору НТУУ "КПІ"
академіку НАН України
М.З.Згуровському*

Шановний Михайле Захаровичу!

З присмістю дізнався про високі здобутки Ваших вихованців на престижній Міжнародній олімпіаді з математики для студентів університетів. Вітаю Вас і весь колектив університету з перемогою. Гран-прі Олександра Рибак та три призові місця є гідною візитною карткою університету, його високого науково-освітнього потенціалу.

Переконаний, що Ваша обдарована молодь досягне нових вершин світової науки та надалі здобуватиме славу України.
22.08.05

З повагою, В.ЮЩЕНКО

*Студенту НТУУ "КПІ"
О.Рибаку*

Дорогий Сашко!

Щиро вітаю тебе з певною перемогою на престижній Міжнародній олімпіаді з математики для студентів університетів.

Переконаний, щоб здобути гран-прі в цьому конкурсі потрібний не лише гострий розум, але й велика сила духу та наполегливість. Я аплодую твоїм блискучим досягненням і вірю в майбутні успіхи. Україна пишається тобою і твоїм талантом. Так тримати!
22.08.05

З повагою, В.ЮЩЕНКО

Візит російського міністра

17 серпня в рамках візиту до України в нашому університеті перебувала делегація Міністерства освіти і науки Російської Федерації на чолі з міністром паном А.О.Фурсенком, яку супроводжували представники Посольства Росії в Україні. Разом з делегацією російських освітян і науковців наш університет відвідали міністр освіти і науки України С.М.Ніколаєнко, заступник Державного секретаря України Б.В.Соболев, інші офіційні особи.

Під час зустрічі в ректораті було обговорено перспективи співробітництва ВНЗ Росії та України в науковій та освітній галузях, проблеми, з якими стикаються ВНЗ України та Росії в ході реформування системи вищої освіти. Сторони підкреслили

важливість для розвитку вищої освіти і науки міжнародного співробітництва, зокрема між українськими та російськими вченими і педагогами.

Російська делегація ознайомила з Державним політехнічним музеєм при НТУУ "КПІ", лабораторіями

ФТІ, галереями видатних випускників КПІ та студентів – переможців міжнародних олімпіад, оглянула аудиторію ім. С.П.Корольова. В Українському інституті інформаційних технологій в освіті (УІІТО) відбулася презентація деяких навчальних програм для дистанційної освіти. Міністр А.О.Фурсенко та ректор М.З.Згуровський поклали квіти до пам'яників Є.О.Патону та С.О.Лебедєву.

Инф. "КПІ"

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

- 1 **Випуск магістрів-іноземців**
- 2 **Перші випуски бакалаврів**

На засіданнях...

- 3 **Якість освіти в НТУУ "КПІ" та сучасний ринок праці**
- 4 **Соціологічний вимір**

- 5 **Меценати і засновники КПІ**

- 6 **Освіта, здоров'я, духовність**

- Спортивне літо**

- Оголошення**

14 липня 2005 року в нашому університеті відбулися урочистості з нагоди випуску фахівців для зарубіжних країн. Цього разу дипломи про закінчення навчання в НТУУ "КПІ" отримали громадяни 20 країн світу, в тому числі: 83 магістри, 4 спеціалісти та 186 бакалаврів.

Навчання іноземних громадян у Київській політехніці розпочалося з дня її заснування – з вересня 1898 року. За минулі роки було підготовлено близько 6500 висококваліфікованих спеціалістів, які працюють у 112 країнах. Багато з них стали відомими фахівцями в галузі освіти, науки і техніки, бізнесу і політики тощо. Так, випускник КПІ 1956 р. Почесний доктор НТУУ "КПІ" з 2000 року Лю Цзенфен протягом багатьох останніх

Саджати" (Малайзія), "Петров'єтнам" (В'єтнам), "Перс поліс" (Іран), "Медінвест ЛТД" (Індія), "Данзеда (КНР) та ін.), підписані угоди про підбір і направлення громадян своїх країн на навчання на підготовчому відділенні НТУУ "КПІ" з подальшим навчанням на основних факультетах університету.

НТУУ "КПІ" плідно співпрацює з освітянськими структурами Туреччини. Після ознайомлення з програмами та організацією навчання в

гент іноземних студентів – до 1715 осіб у 2005 р. проти 950 у 2002 р.

В урочистій церемонії вручення дипломів брав участь Надзвичайний та Повноважний Посол Турецької Республіки в Україні пан Алі Більге Джанкорель, представники посольств держав, громадяни яких стали випускниками

ПОПЕРЕДУ ШИРОКИЙ ШЛЯХ

КПІ, земляць іноземних студентів у Києві, громадськості нашого міста.

*Кореспондент "КПІ"
Майя Заховайко поспікувалася із деякими випускниками-іноземцями про враження від навчання в "КПІ" та перебування в Україні.*

Лелум Манамперуме (Шрі-Ланка), ХТФ:

Приїхавши в Україну, я, звичайно, не знав вашої мови. Спочатку було дуже важко у спілкуванні і навчанні, адже я був єдиним

студентом-іноземцем у групі на своєму факультеті. На першому курсі найбільше запам'яталися лабораторні роботи з хімії, а також, звичайно, перші екзамени. Сподіваюсь працювати у себе на батьківщині за спеціальністю, яку отримав в НТУУ "КПІ".

Віда Мухаммаді (Ісламська Республіка Іран), ІФФ:

В НТУУ "КПІ" я вступала одразу на 5 курс, вже маючи диплом бакалавра, який я отримала в Ірані. Я вчилася в одній групі з українцями. Перші 2 місяці були серйозні проблеми з розумінням того, про що йдеться на лекції, особливо, якщо викладач говорив швидко. На іспитах мало хто зважав на те, що я іноземка, готувалася як всі. Довелося дуже багато попрацювати самостійно як над опануванням вашої мови, так і над отриманням знань. База є, диплом також є. Не знаю, чи вдасться працювати за спеціальністю, але хотілося б.

Ріад А.М.А. Сархан (Йорданія), ФПМ:

Хочу сказати, що потрапивши до України, я ніби народився вдруге, адже тут зовсім інша культура, традиції, народ. Я вчився в НТУУ "КПІ" 6 років і можу відмітити, що з кожним роком система освіти тут покращується. Планую вступити в аспірантуру і вчитися тут ще 4 роки.

Чжао Шенбо (Китайська Народна Республіка), ІХФ:

Диплом бакалавра я отримав на факультеті інформаційної та обчислювальної техніки, а в магістратуру вступив на інженерно-хімічний факультет. Тепер вже більш-менш володію мовою, а на першому курсі було дуже важко її вчити. Зараз працюю в китайській компанії з телекомунікацій. Якщо буде можливість, то залишусь жити і працювати в Україні. Тут дуже гарна природа і чисте повітря.

Инф. "КПІ"

Фото О.І. Супруна

Виступає Надзвичайний та Повноважний Посол Турецької Республіки в Україні пан Алі Більге Джанкорель

років був міністром цивільної авіації Китаю, глава провінції Хай-Нань КНР Лю Сююю – закінчив КПІ у 1959 році. Випускник КПІ 1973 року Янош Кішфалві був Надзвичайним і Повноважним Послом Угорської Республіки в Україні до травня 2003 року.

В останні роки НТУУ "КПІ" проведено низку заходів щодо вдосконалення організації набору іноземців для навчання в університеті: поширено рекламно-інформаційну діяльність з рядом фірм ("Аспірасі

НТУУ "КПІ" Рада вищої освіти Турецької Республіки в 2002 р. внесла Київську політехніку до Генерального каталогу ВНЗ Турції, що є визнанням дипломів НТУУ "КПІ" в цій країні. З 2003 року ця державна агенція взяла на себе підбір молоді Туреччини для навчання на підготовчому відділенні НТУУ "КПІ". У 2004 вона направила 187 юнаків та дівчат.

Усе це дало можливість за три роки майже вдвічі збільшити контин-

Системний аналіз та інформаційні технології

Наприкінці червня відбулася Сьома міжнародна науково-технічна конференція "Системний аналіз та інформаційні технології", зорганізована Міністерством освіти і науки України, НАН України та ННУ "ІПСА". Вона є авторитетним форумом фахівців із системного аналізу складних систем різної природи, інтелектуальних систем прийняття рішень, прогресивних інформаційних технологій. Трансформувались із молодіжної, цього разу конференція збирає науковців з 10 країн світу, зокрема, Великобританія, Азербайджану, Білорусі, Ірану, Канади, Казахстану та інших. Вітчизняні вчені з'їхалися з 21 міста – Вінниці, Горлівки, Івано-Франківська, Запоріжжя, Львова, Миколаєва, Сум, Харкова та інших. Дуже високий представницький склад зібрання. Серед учасників – 28 докторів наук, 44 кандидати наук, 23 професори, 53 аспіранти, загалом понад 110 учасників. Для публікації відібрали 240 доповідей, підготовлених понад 300 авторами. Працювали три секції: "Системний аналіз складних систем різної природи", "Інтелектуальні системи прийняття рішень", "Прогресивні інформаційні технології".

Виступає Н.Д.Панкратова

Учасників конференції привітав ректор НТУУ "КПІ" академік НАНУ М.З.Згуровський. На першому пленарному засіданні були заслухані доповіді: "Оптимальне керування станами багатоконтактних розподілених систем" академіка НАНУ І.В.Сергієнка та чл. кор. НАНУ В.С.Дейнеки (Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАНУ), "Місце і роль системного аналізу в сучасній науці та практичній діяльності людини" академіка НАНУ М.З.Згуровського та д.т.н. проф. Н.Д.Панкратової, "Сучасний стан досліджень з ідентифікації динамічних систем" д.т.н. проф. В.Ф.Губарева (Інститут космічних досліджень НАНУ і ІКАУ).

На завершення конференції її учасники зазначили, що спектр питань, які розглядалися, та плідні дискусії набули більш якісного змісту, були цікавими. У результаті спілкування означено нові горизонти в застосуванні системної методології до вивчення різноманітних завдань, започатковано нові контакти.

Н.Вдовенко

Візит представників американської компанії

21 червня 2005 р. наш університет відвідала представницька делегація американської компанії Ignites Learning System на чолі з головою ради директорів Нілом Бушем. Делегацію прийняв і супроводжував ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України М.З.Згуровський. Гостей було ознайомлено з історичними аспектами становлення, розвитку та сьогодення Київської політехніки. Гості відвідали Державний політехнічний музей при НТУУ "КПІ", Інститут інформаційних технологій в освіті (ІІТО), оглянули Галерею славетних політехніків та студентів – переможців міжнародних предметних олімпіад.

Під час бесіди в ІІТО членам делегації були презентовані проекти в галузі розвитку інформаційних мереж та інноваційної діяльності університету. Відбулися зацікавлені розмови.

В залі засідань Вченої ради для академічної спільноти НТУУ "КПІ" Ніл Буш прочитав лекцію про застосування інформаційних технологій для навчання, а члени делегації презентували навчальні програми для системи середньої освіти.

"Я у захопленні від вашого університету і від вашої країни. Вважаю, мій перший візит до України вдался на всі сто відсотків. Сподіваюся на співпрацю", – сказав Ніл Буш кореспондентів газети "Київський політехнік".

Інф. "КП"

На засіданнях Вченої та адміністративної рад

Останнє в 2004/2005 навч. році засідання Вченої ради відбулося 29 червня під головуванням ректора університету академіка НАН України М.З.Згуровського.

На початку засідання ректор виконав приемну місію – вручив атестати професорів і поздоровив з цією подією О.М.Дугана, М.П.Макаренка, С.М.Волошко, А.О.Ліпатова, Л.Є.Довгань, В.В.Літвіха.

Першим питанням порядку денного було заслухано доповідь першого проректора Ю.І.Якименка про хід підготовки до нового навчального року. Організація навчання в новому навчальному році, як підкреслив доповідач, буде враховувати вимоги Болонського процесу, до якого нещодавно приєдналася наша держава.

Це питання за виступом Ю.І.Якименка було також обговорено на за-

сіданні адміністративної ради, яке відбулося 24 червня. У своєму виступі Ю.І.Якименко наголосив на конкретних вимогах щодо виконання відповідного наказу МОН України, який було нещодавно видано і який визначає НТУУ "КПІ" як пілотний вищий навчальний заклад з реалізації вимог і принципів Болонського процесу.

У своїй доповіді на Вченій раді Ю.І.Якименко підкреслив також, що участь у Болонському процесі стимулюватиме підвищення якості навчання, яка, у свою чергу, пов'язана із якістю контингенту абітурієнтів, формуванням якісного викладацького складу, рівнем організації навчально-методичного забезпечення тощо. Вирішення цих та інших питань за розробленою програмою відбуватиметься на всіх рівнях підрозділів університету.

25 червня у Військовому інституті телекомунікацій та інформатизації НТУУ "КПІ" відбулися урочистості з нагоди випуску курсантів. Наказом міністра оборони та керівника Служби безпеки України по особовому складу їм присвоєно військове звання – лейте-

ВИПУСК КУРСАНТІВ

нант. Семеро випускників: Баранов В.М., Бондаренко В.В., Гавриляк В.Б., Подковко Д.А., Родіонов О.І., Хуторянський Д.О. та Цуркан В.В., які навчалися лише на "відмінно", отримали дипломи з рук ректора НТУУ "КПІ" академіка НАН України М.З.Згуровського та керівників інституту й відомства.

Начальник зв'язку ЗС, заступник начальника Генштабу України генерал-майор В.В.Губарь від імені воїнів-зв'язківців привітав сучасних перспективних фахівців та нагадав, що своїми успіхами вони мають завдячувати командирам і всім, хто забезпечував навчальний процес.

Н.Вдовенко

ПЕРШІ ВИПУСКИ БАКАЛАВРІВ

27 червня 2005 року відбувся перший захист бакалаврських дипломних проектів на кафедрі біотехніки та інженерії ФБТ. Можна вважати дебют вдалим: з 15 співшукачів 11 захистили атестаційні роботи з оцінкою "відмінно". Шестеро студентів одержали дипломи з відзнакою. Це Борисенко Алла, Ігнатів Ігор, Павленко Світлана, Прохоренко Ірина, Скачко Наталія, Шматок Олексій.

Доробок випускників на науковій ниві є досить вагомим: А.Борисенко має патент України на винахід, 4 науково-технічні публікації, нагороджена дипломом і цінним подарунком КМДА як призер конкурсу "Інтелект молодих – на службу столиці", стипендіат Верховної Ради України; І.Ігнатів має 2 науково-технічні публікації, двічі призер конкурсу "Інтелект молодих – на службу столиці", двічі нагороджений дипломами і цінними подарунками КМДА, подав заявку на винахід, є одним з авторів двох конкурсних проектів, що проводить МОН України у 2005 році; С.Павленко опублікувала науково-технічну статтю, нагороджена дипломом і цінним подарунком КМДА як призер конкурсу "Інтелект

молодих – на службу столиці", подала заявку на винахід; І.Прохоренко має дві науково-технічні публікації, заявку на винахід; О.Шматок має науково-технічну публікацію, є одним з авторів проекту конкурсу "Інтелект молодих – на службу столиці", що проводиться МОН України у 2005 році.

Вітаючи новоспечених бакалаврів, завідувач кафедри біотехніки та інженерії проф. В.В.Карачун відзначив, що на їхні юні плечі лягла велика відповідальність як першопрохідців обраної спеціальності та як перших випускників кафедри, що назавжди увійдуть до літопису кафедри та факультету.

***

Відбувся перший випуск бакалаврів зі спеціальності "Економіка підприємства" кафедри економіки і підприємництва ФММ. Розповідає завідувач кафедри проф. П.В.Круш.

"Щоб стати фахівцем зі спеціальності "Економіка підприємства" потрібно мати глибокі знання в галузі мікро- та макроекономіки, фінансів, менеджменту, маркетингу, зовнішньоекономічної діяльності, бухгалтерського фінансового обліку, аудиту, організації вироб-

ництва, господарського права та ін. Обов'язковим є також добре володіння іноземною мовою, інформаційними системами і технологіями, комп'ютерною технікою. Ідеологія кафедри спрямована на підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у цій галузі.

Викладацький склад кафедри економіки і підприємництва налічує понад 30 висококваліфікованих штатних викладачів, які мають досвід науково-педагогічної та виробничої діяльності. Багато з них пройшли стажування в провідних університетах Європи та США.

Звичайно, для кафедри і самих студентів захист бакалаврських робіт і складання державних екзаменів стало великою подією. Результати також радують: 23 студенти отримали оцінку "відмінно", 6 – "добре", 8 – "задовільно". Диплом з відзнакою отримали 12 найкращих випускників.

Починаючи з 3-го курсу, ми орієнтуємо студентів, залежно від їхніх уподобань, на практичну або наукову роботу. Зокрема, обираються відповідні теми курсових робіт, які в майбутньому можуть стати базою для написання бакалаврських, магістерських робіт або робіт спеціалістів. Такий індивідуальний підхід дає змогу студентам професійно підготувати роботи та гідно їх захистити. Велика увага приділяється тим студентам, які в майбутньому планують вступати до аспірантури і залишитися працювати на кафедрі. Уже на сьогодні, будучи на 4-му курсі, ці студенти мають по 2-3 фахові публікації в різних наукових збірниках. Робота з такими студентами, сподіваюсь, забезпечить кафедру висококваліфікованими фахівцями – нашими випускниками і в майбутньому допоможе працювати над створенням нових спеціальностей".

Інф. "КП"

Декан ФБТ доц. Л.М.Шинкаренко, зав. кафедри проф. Карачун В.В. та викладачі кафедри серед випускників

датури професорів О.І.Рибіна (кафедра радіоприймання та оброблення сигналів) та В.А.Свідерського (кафедра хімічної технології композиційних матеріалів).

На засіданні адміністративної ради, окрім вищезазначеного, було проаналізовано хід подання заяв абітурієнтів. Наприкінці засідання адміністративної ради ректор університету М.З.Згуровський зачитав листа від Президента України В.А.Ющенка до ректорів вищих навчальних закладів з пропозицією забезпечити прозорість і справедливість прийому 2005 року, а також листа від міністра освіти і науки України С.М.Ніколаєнка до голови Київської О.О.Омельченка з цього ж приводу та з проханням направити депутатів ФБТ до столичних вузів у період прийому на 1-і курси.

Ю.Москаленко

СТОРІНКИ НАШОЇ ІСТОРІЇ

31 серпня 1898 року назавжди увійшло в історію як день народження нашого славного університету. Саме в цей день перший директор КПІ професор Віктор Львович Кирпичов під час урочистостей з приводу відкриття Київського політехнічного інституту імператора Олександра II виголосив славнотвірну промову "Vivat, crescat, floreat!", в якій визначив основні завдання новоствореного навчального закладу. "Політехнічний інститут є вищим технічним закладом, призначеним для підготовки інженерів, тобто, як показує сама назва, людей генія, здатних придумувати і впроваджувати нове. З поняттям про діяльність інженера необхідно поєднується вимога творчої здатності і діяльності будівничого, уміння робити децю нове".

Проект створення КПІ – від ідеї до її реальної втілення – супроводжували видатні особистості: політики, промисловці, науковці. Честь і шана їм у всі віки!

Об'єктивні процеси індустріалізації України і особливо її південно-західної частини у середині і другій половині XIX століття призвели до значних змін у промисловому обличчі міст. У першу чергу це стосувалося Києва. Сутність цих змін полягала не тільки в кількісному зростанні промислових підприємств, що свідчило про появу економічного життя, а й в якісному переході до фабрично-заводської стадії розвитку промисловості. Великі механізовані фабрики і заводи, обладнані передовими на той час паровими двигунами, витісняли мануфактурні невеличкі підприємства з ручною працею. Розвитку оновленої промисловості сприяло спорудження залізниць, що стимулювало створення нових підприємств металообробної, машинобудівної та інших галузей промисловості.

Серед таких підприємств – заводи Тернера, Шанца, Гретьера. Останній після створення Акціонерного товариства Гретьера, Криванека і К° значно розширився і збільшив номенклатуру своєї продукції.

До інших великих промислових підприємств того періоду слід віднести "Арсенал" та Київські залізничні майстерні, обладнані п'ятнадцятьма паровими двигунами і з кількістю робітників 1800 осіб.

Взагалі у 90-х роках у Києві налічувалося 125 промислових підприємств, на яких працювало 5970 робітників. Щодо машинобудівних заводів, то їх у Києві було 8.

З кінця 80-х років почали спостерігатися процеси монополізації промислового виробництва. Так, наприклад, у квітні 1887 року виникає синдикат цукрозаводників на чолі з В.О. Бобринським, який об'єднав більшість цукрових заводів країни. Крім того, активно створювалися акціонерні товариства в машинобудівній, легкій та харчовій галузях промисловості.

Разом із тим, на фоні активного зростання промисловості постала гостра проблема нестачі висококваліфікованих фахівців технічного профілю. І ця потреба зростала з кожним днем.

Як могли її задовольняти Харківський практичний технологічний інститут, а також університети Києва, Харкова та Одеси, де існували кафедри технології, які випускали фахівців-інженерів.

"Усі директори вищих навчальних закладів завалені проханнями надіслати інженерів. Але ми не в змозі задовольнити ці прохання", – говорив про проблему підготовки фахівців-інженерів професор В.Л. Кирпичов на торгово-промисловому з'їзді 1896 року. Отже, однозначно ставилося питання про необхідність відкриття в південно-західному регіоні Російської імперії вищого технічного навчального закладу.

Думку про створення саме в Києві вищого технічного навчального закладу почали наполегливо виголошувати передові діячі того часу – представники наукової, промислової, політичної еліти.

Ось що писала, наприклад, газета "Киевлянин" від 2 жовтня 1896 р.:

"...1 жовтня 1896 року об 11 годині ранку кур'єрським поїздом Південно-Західних залізничних доріг до Києва прибув міністр фінансів Російської імперії статс-секретар Сергій Юлійович Вітте. У своїй відповіді на привітання депутата від Київського Миського Управління Сергій Юлійович звернув увагу на те, що зростання промисловості та потреби сільського господарства краю, що бурхливо розвивається, висувають на перший план питання організації на півдні Росії Вищої технічної школи, і миська влада повинна прагнути, щоб вона була відкрита в Києві..."

Сергій Юлійович Вітте

Відомий державний діяч, міністр фінансів з 1892 року, голова Кабінету міністрів з 1903 року С.Ю. Вітте всіляко підтримував розвиток вищої школи в країні – багато інститутів було зорганізовано з ініціативи та за підтримки Міністерства фінансів.

Як міністр фінансів, С.Ю. Вітте проводив політику залучення іноземного капіталу до вітчизняної економіки,

з 1898 року Сергій Юлійович Вітте – почесний член Київського політехнічного інституту.

Ідею, висунуту міністром фінансів С.Ю. Вітте, гаряче підтримали в Києві. Уже 9 листопада 1896 р. на засіданні фінансової комісії в Миській управі відомим підприємцем, членом Біржового комітету Лазарем Ізраїлевичем Бродським було заявлено, що задля інтересів буряко-цукрової промисловості важливіше прагнути до відкриття в Києві вищого технічного закладу.

А 25 листопада 1896 року під головуванням миського голови професора філософії Київської духовної академії, прогресивного демократичного діяча того часу Степана Михайловича Сольського відбулася перша приватна нарада, метою якої було узгодження поглядів миської влади і Біржового комітету на характер майбутнього навчального закладу. Нарада проводилася на квартирі відомого цукрозаводчика Лазаря Ізраїлевича Бродського.

У цій приватній нараді взяли участь професори Київського університету св. Володимира: Бунге, Богданов, Бубнов, Де-Метц, Піхно, Рахманінов, Ренненкампф, приватдоцент Самофалов; інженери шляхів сполучення: Абрагамсон, фон Гер-

М.А. Терещенко

МЕЦЕНАТИ І ЗАСНОВНИКИ КПІ: справи і час

Цей далеко не повний перелік, певна річ, не може дати уявлення про надзвичайно велику благодійну діяльність цього визначного промисловця і мецената – "Старого Миколи", яку ті часи його називали кияни.

Пристрасть до мистецтва його і членів його родини подарувала місту безцінну колекцію творів, які розміщені в наш час у Київському музеї російського мистецтва – колишній садибі Терещенків. Київ може завдячувати йому своїми численними освітніми закладами, серед яких і наш політехнічний інститут.

Помер М.А. Терещенко 1.02.1903 р. у Києві, похований в Глухові. Ім'я родини Терещенків у Києві носить вулиця, де розташовувалася більшість їхніх будинків.

Микола Артемович Терещенко мав гострий розум і оригінальну натуру: обережність та далекоглядність поєднувалися зі сміливістю та рідкісною здатністю до добродійності, а його благодійна діяльність свідчила про сердечну доброту та гуманність.

Микола Артемович народився в Глухові 26.10.1819 р. Одержавши початкову освіту в місцевому училищі, він зайнявся торговими справами. З 1851 р. він обіймав посаду глухівського бургомістра, з 1860 р. він – миський голова, а з введенням в Чернігівській губернії земських установ його обирають губернським гласним. Оцінивши належним чином багатства Південно-Західного краю, на початку 70-х років Микола Артемович переселяється до Києва і зразу ж займає перше місце в комерційному світі.

Його громадська діяльність – це широка і розумна філантропія. Значна кількість будівель у Києві була зведена завдяки його пожертвуванням. На такі храми, як Володимирський, Миколаївський собори, Києво-Печерську Лавру ним було пожертвовано біля 5 млн. карбованців, на лікарню для чорноробів – 600 тис. крб., лікарню Червоного Хреста – 100 тис. крб., Печерської гімназії – 100 тис. крб., промислово-художньої школі – 150 тис. крб., Торговій палаті – 300 тис. крб., Музею старожитностей та мистецтв – 100 тис. крб. і т. ін.

М.А. Бунге

часніший на той час бактеріологічний інститут, а 24 серпня 1898 року було освячено хоральну синагогу, збудовану в м. Києві на його кошти.

В архітектурному обличчі Києва виділяються й інші будови, зведені повністю або частково на кошти Лазаря та Льва Бродських. Та все ж такі всі покоління Київських політехніків завдячують саме Лазарю Бродському. Завдяки його активній участі були вирішені питання про створення Київського політехнічного інституту, його будівництва та забезпечення роботи у перші навчальні роки.

Народився Лазар Ізраїлевич Бродський у 1848 році у Златополі. Помер 2 жовтня 1904 р. у швейцарському місті Базель.

Микола Андрійович Бунге

Народився 3 (15) грудня 1842 р. у Варшаві, але з 14 років жив і виховувався в Києві в сім'ї свого дядька М.Х. Бунге. Після закінчення 1-ої Київської гімназії був зарахований студентом природничого відділення фізико-математичного факультету університету св. Володимира, який закінчив у 1865 р. і був залишений при університеті професорським стипендіатом. М.А. Бунге пристрасно захоплювався хімією, ще в студентські роки виконав свою першу наукову працю, а за період перебування стипендіатом витримав магістерські іспити і захистив у 1868 р. дисертацію на тему "Про нітросполуки". Уже магістром отримав закордонне відрядження на два роки, половину з якого він провів у Німеччині.

Після закінчення закордонного відрядження М.А. Бунге приступив у 1871 р. до читання лекцій і завідування кафедрою і лабораторією технічної хімії в університеті св. Володимира. Великим авторитетом користувався М.А. Бунге як серед професорів і викладачів, які неодноразово зверталися до нього за порадами, визнаючи його високий авторитет і досвідченість, так і серед студентів. Не меншим авторитетом користувався М.А. Бунге і поза університетом: разом із П.П. Алексєєвим він був засновником Російського фізико-хімічного товариства, а також почесним членом Товариства природознавців, активним членом Київського відділення Російського технічного товариства (яке очолював 33 роки), головою якого його було обрано 1873 р.

М.А. Бунге неодноразово наголошував, що для розвитку промисловості в Росії необхідно готувати "обізнаних діячів", у зв'язку з чим проявляв турботу про технічну освіту. З його ініціативи було створено в селищі Сміла Київської губернії технічні класи (сьогодні – Технікум харчової промисловості), школу дорожньої і будівельної справи, ремісничі училище в Києві.

Професор університету св. Володимира Де-Метц, у подальшому професор Київського політехнічного інституту, писав так: "Коли в листопаді 1896 р. виникла в Києві думка про заснування Політехнічного інституту з відділеннями, і коли це питання треба було суворо обговорити і поставити в певні рамки, то всі очі спрямувалися на М.А. Бунге, і під його головуванням відбулися засідання Російського технічного товариства, де й були остаточно розроблені навчальні плани і архітектурні будинки". М.А. Бунге пропонували бути директором у Політехнічному інституті, але він відмовився від цього, не бажаючи розлучатися з університетом.

Звичайно, що ідеєю створення Київської політехніки переймалися й інші видатні особистості того часу. Тільки тепер, через більш як сто років, ми усвідомлюємо всю актуальність для потреб тогочасного суспільства, а головне для наступних поколінь, всю важливість тієї копії роботи, яка врешті-решт призвела до створення КПІ, заклала підґрунтя для його становлення і розвитку. Сьогодні, напередодні відзначення (а можливо, і святкування 110-річного ювілею Київської політехніки), ми із вдячністю схилиємо наші голови перед пам'яттю її фундаторів, життєва мудрість яких живе в сучасних здобутках Київських політехніків.

Володимир Янковий

Лазар Ізраїлевич Бродський

Дід Лазаря на ім'я Меір Шор був мешканцем міста Броди. На початку XIX ст. він переселився до м. Златополь Чигиринського повіту і отримав прізвище Бродський. З п'яти синів, що були у нього, найбільших успіхів досяг Ізраїль. Саме він у 1846 році заснував в с. Лебедин (неподалік від

Л.І. Бродський

Златополя) свій перший цукрорафінадний завод. Розпочату справу продовжили його сини Лазар і Лев. На початку XX ст. під їх орудою вже знаходилося 6 акціонерних товариств, що включали 10 цукробурякових та 3 рафінадних заводів.

Брати Лазар та Лев успадкували від батька не тільки підприємницьку жилку, а й почуття суспільних потреб. Так, наприклад, Лазар Бродський виступив одним із засновників і став головою Товариства боротьби із різними хворобами, збудував у селищі Пуща-Водиця (зараз входить до складу м. Києва) санаторій для хворих на туберкульоз. У 1896 році на його кошти в Києві створено найсу-

С.Ю. Вітте

26-28 травня 2005 року в нашому університеті відбулася V Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні моделі освіти та здоров'я: шляхи духовного розвитку людини і суспільства». Провідним організатором цих наукових форумів є Інститут Планетарного Синтезу (Женева), співорганізаторами – НТУУ «КПІ», Державний екологічний інститут Мінприроди України, Рада громадських організацій України за підтримки Академії вищої школи України Дитячого фонду ООН, Представництва ЮНІСЕФ в Україні.

Конференцію вітали Річард Бах, відомий американський письменник, Друнвало Мельхиседек, американський учений-фізик, математик, громадський діяч, Катерина Ющенко, голова Наглядової ради Міжнародного фонду «Україна-3000». Віллі Августат, президент міжнародної організації «Мир через культуру» (Європейська філія), у своєму зверненні написав: «Ми цілком підтримуємо ваше прагнення розглянути теми, заявлені на Форумі, оскільки лише духовні рішення здатні активізувати сердечну

енергію нації... Переконані, що Україна буде однією з перших країн на планеті, де навіть політичні партії будуть керуватися духовними та етичними концепціями заради встановлення ЕТИЧНОГО ГУМАНІЗМУ. Будь ласка, передайте наші найкращі побажання всім учасникам цього Форуму, а також усій Україні».

Провідна ідея конференції: «Доба єдиного людства наблизилась, настає час мислити категоріями єдиної родини, єдиного життя, єдиного людства. Результатом нових уявлень про світ має стати встановлення гармонійних людських відносин, що знайде своє відображення в усіх сферах життя».

Концептуально на конференції розглядалися два взаємопов'язаних аспекти: Весь проявлений Всесвіт є вираження Єдиного Життя, де все є взаємопов'язаним і не існує окремо від Цілого; Розглядаючи Соціум, треба виходити з того, що людські істоти є єдиним «органом» у планетарному організмі, і це – наукова основа братства усіх людей, яке треба розуміти не як мрію або припущення, а як встановлений факт життя соціуму.

Початок III тисячоліття характеризується переходом від аналітичної методології до синтезу знань («системний підхід»), а також зміщенням акценту наукових інтересів від технократичних проблем до гуманітарних. Системна оцінка розвитку соціуму привела до розуміння необхідності гуманітарної орієнтації в соціальній еволюції, що стало основою для виникнення двох важливих наукових напрямів – біоетики, як науки про єдині моральні принципи оточуючого світу і валеології, яка вивчає механізми здоров'я окремого індивіда (наука «виміру здоров'я»). Можемо говорити також і про педагогічну валеологію, яка, згідно з Г.Апанасенко, переслідує цілі самооздоровлення індивіда.

Освіта, здоров'я, духовність – ці ключові категорії становили суть концептуальних засад конференції. Розкривалися ці поняття на пленарних та секційних засіданнях: «Духовність особистості як чинник сталого розвитку суспільства», «Духовність в освіті», «Місія України: духовні виміри соціально-політичного життя», «Духовне здоров'я нації», «Шляхи формування духовно-інформаційного простору України» та ін.

З доповіддю «Духовне відродження людства – реалії XXI століття» виступив Генеральний секретар Інституту Планетарного Синтезу (Женева) Рудольф Шнайдер.

Цікавою була доповідь «Гуманітарні аспекти вищої технічної освіти» проректора НТУУ «КПІ» Г.Б. Варламова, який назвав нові й цікаві соціально-гуманітарні дисципліни, які викладаються в університеті: ергономіка та інженерна психологія, риторика, соціологія управління, основи етнології, валеології, теорії статі та гендеру; підкреслив духовну значимість творчих студій, діяльність університетської Картинної галереї Центру культури і мистецтв. Як відзначив у своїй доповіді Г.Б.Варламов, сьогодні стає абсолютно зрозумілим, що одним з основних завдань освіти є загальний рівень культури і духовності, і, в першу чергу, молоді.

Програма конференції включала творчі майстерні Ігоря Заверюхи («Повітря гір»), Ліни Мусатової («Місія»), Володимира Файнера («Християнська духовна музика»); відкриття у Картинній галереї КПІ художньої виставки «Срібний шлях» та екскурсію по НТУУ «КПІ».

Станіслав Тимченко,
доцент кафедри філософії

Освіта, здоров'я, духовність

Кінець травня – початок червня виявився досить напруженим та відповідальним для спортсменів нашого університету. Перше випробування на спортивну майстерність та довершеність припало на долю хокеїстів, які вирушили до Дніпропетровська захищати честь КПІ в IV Міжнародному турнірі з хокею з шайбою «Кубок Трейдпоінт». Суперниками нашої збірної були учасники семи команд з різних ВНЗ України та Росії, в тому числі російська збірна команда ветеранів.

Матчі проводилися у двох підгрупах, і, щоб дістатися фіналу, політехніки мали одержати перемо-

Спортивне літо

гу в зустрічах із дніпропетровськими суперниками та двома київськими командами. Цей етап турніру подолали з легкістю. Але далі наших спортсменів чекало складне випробування – поєдинок з «Беркут-Київ» – командою, за яку виступають гравці національної збірної України з хокею, і які, до речі, навчаються на ФФВС нашого університету: О.Матвійчук, О.Василевський, О.Зіневич, О.Бобкін, О.Яковенко, С.Рублевський, О.Полковников та воротар – В.Селеверстов. Події на майданчику з перших хвилин змушували болівальників затримувати подих, вражаючи кількістю небезпечних моментів. На шостій хвилині матчу «Беркут-Київ» заволоділи ситуацією та рахунком, випередивши нашу команду на дві шайби. Але політехніки зібрались із силами – і перший період закінчився з рахунком 2:1. Другий період закінчився нічиєю – 3:3. А в третьому, вирішальному періоді, команда під керівництвом капітана Олега Макаренка (ФФВС, ФВ-01) розгромила суперників, завершивши фінальний поєдинок з рахунком 6:3.

Окрім радощів від нелегкої, проте цікавої перемоги, наша збірна отримала кубок за перемогу на змаганнях та грошову винагороду. Тренер команди – С.О. Журавльов був нагороджений окремим кубком, а серед найкращих гравців він зазначив капітана команди Олега Макаренка та воротаря – Олександра Федотова.

Ця перемога хокеїстів була третьою поспіль на цьому турнірі.

Ще однією цікавою спортивною подією розпочався червень. У 24 корпусі НТУУ «КПІ» відбувся традиційний турнір з міні-футболу «Кубок Профспілок», який проходив за підтримки профспілкової організації та особисто її голови В.І.Молчанова. Учасниками змагань були представники професорсько-викладацького складу – команди ФІОТ, ФФВС, ФМФ, «Ветерани» та «Судді». Матчі проходили за кодовою системою, а за підсумками всіх поєдинків перше місце посіла команда «Судді», II – «Ветерани» і III – збірна команда викладачів ФФВС. Крім того, звання кращого воротаря турніру дісталось доктору фізико-математичних наук, професору Юрію Івановичу Джежері, а кращим бомбардиром став представник ФІОТу, який забив 14 м'ячів у ворота суперника.

Змагання пройшли як завжди – у дружній атмосфері, взаємно цікавому спілкуванні. Їх гаслом, без сумніву, було: «Завжди перемагає лише дружба!»

Катерина Білоконь

Валентина Чайковська, київська художниця, працює вже понад 10 років. Сьогодні оточуючого світу. Автор інтуїтивно відкриває нові форми, не випадково вони стають знаками у «тексті», який він, не намагаючись конкретизувати, «записує» під диктовку підсвідомого.

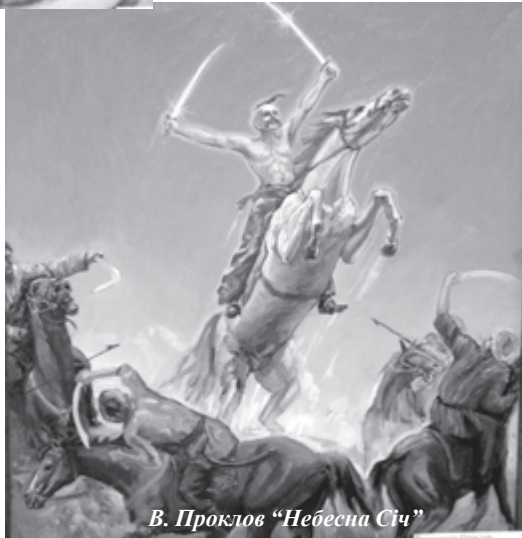

О.Бердник «Шіва»

Срібний шлях

Її творить зі своїх таємничих полотен Володимир Проклов. Якщо Валентина Чайковська відтворює свій особистий світ видіння, що є її життя, то Володимир питає, завжди питає у світлого, що є досконалість. Відповіді знаходяться... в його картинах.

Роботи А.Мурадова – це спроба вий-

В.Проклов «Небесна Січ»

До Міжнародної конференції «Актуальні моделі освіти та здоров'я» в Картинній галереї КПІ відкрилася виставка живопису у стилі езотеричного символізму та космізму «Срібний шлях». Свої твори представили відомі художники Валентина Чайковська, Володимир Проклов, Асрор Мурадов, Олена Журавель.

Вперше в університетській галереї демонструвалися картини відомого письменника-фантаста Олесея Бердника і його дружини Валентини Бердник.

В.Бердник «Той, що будить»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС ДО АСПІРАНТУРИ У 2005 РОЦІ

Приєм документів:

з 29 серпня 2005 р. по 9 вересня 2005 р.,
з 10.00 до 13.00 та з 14.00 до 17.00.

З переліком документів, що подаються на конкурс, та з умовами прийому можна ознайомитися у відділі аспірантури та докторантури університету (к. 247 головного корпусу), на сайті університету www.ntu-kpi.kiev.ua в розділі «Наукова робота», підрозділ «Підготовка наукових кадрів». Телефон для довідок: 236-21-49, aspirantura@users.ntu-kpi.kiev.ua

Євген Дмитрович Малімон

5 липня 2005 року на 58 році раптово пішов із життя Євген Дмитрович Малімон – педагог і спеціаліст, старший викладач кафедри МАХНВ ІХФ НТУУ «КПІ».

Інженерна діяльність Євгена Дмитровича розпочалась у 1973 році після закінчення Київського політехнічного інституту в УкрНДБі, де він працював інженером-механіком, старшим науковим співробітником.

У 1996 році Є.Д. Малімон перейшов на роботу до НТУУ «КПІ» на кафедру МАХНВ, де і працював до останньої миті свого життя.

Маючи великий досвід у галузі обладнання паперово-целюлозного виробництва, він передавав студентам свої знання, щиро ділився великим досвідом, не шкодуючи часу та сил.

Колектив кафедри втратив авторитетного педагога, досвідченого спеціаліста, доброзичливу чуйну людину. Світла пам'ять про Євгена Дмитровича назавжди збережеться в наших серцях.

Колектив співробітників кафедри МАХНВ

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Редактор
Н.С.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й.БАКУН

Комп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ «Атопол»,
м. Київ, пр. Московський, 9
Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.